

Sygn. akt I ACa 919/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Elżbieta Uznańska
Sędziowie:	SSA Andrzej Szewczyk <u>SSA Anna Kowacz-Braun</u>
Protokolant:	st.sekr.sądowy Barbara Piaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko A. K., M. Z. i D. W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28 grudnia 2011 r. sygn. akt I C 1185/11

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanych M. Z. i A. K. na rzecz powoda W. S. kwoty po 1.800zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 919/12

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 grudnia 2012 r.

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanych K. P., J. M., D. W., M. Z. i A. K. na rzecz powoda W. S. kwoty po 28.945, 49 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2011 r. w stosunku do J. M., D. W. i A. K., od dnia 15 kwietnia 2011 r. w stosunku do K. P. i od dnia 17 kwietnia 2011 r. w stosunku do M. Z. - do dnia zapłaty; oddala powództwo w pozostałej części; zasądza od pozwanych K. P., J. M., D. W., M. Z. i A. K. na rzecz powoda W. S. kwoty po 2.091, 96 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 listopada 2011r. Sąd umorzył postępowanie w stosunku do (...) Sp. z o.o. w Ł..

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie ponad żądanie zapłaty kwot po 28.945,49 zł od każdego z pozwanych.

Orzeczenie to Sąd Okręgowy poprzedził następującymi ustaleniami:

W dniu 12 marca 2009r. Bank (...) S.A. w W. udzielił kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. reprezentowanemu przez prezesa zarządu K. P. odnawialnego kredytu rewalwingowego związanego z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą w maksymalnej kwocie 1.200.000 zł na okres od 12 marca 2009r. do 11 marca 2010r. Prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu oraz innych związanych z kredytem należności stanowiły: weksel własny in blanco z wystawienia kredytobiorcy poręczony przez jego udziałowców J. M., K. P., A. K., D. W., M. Z. i W. S.; hipoteka kaucyjna do kwoty 1.930.000 zł na nieruchomości rolnej położonej w miejscowościach S. i S., stanowiącej współwłasność K. i M. P. na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej; cesja praw z polisy ubezpieczeniowej wyżej określonej nieruchomości w całym okresie kredytowania; oświadczenie kredytobiorcy i poręczycieli o poddaniu się egzekucji złożone w trybie art. 97 ust. 1 i 2 Prawa Bankowego; oświadczenie dłużników Banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności o poddaniu się egzekucji z hipoteki; pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bankowym prowadzonym w Banku (...) S.A. Oddział w K. .

W dniu 8 kwietnia 2010r. Bank (...) S.A. w W. udzielił kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. reprezentowanemu nadal przez K. P. jako prezesa zarządu na wniosek z dnia 1 kwietnia 2010r. odnawialnego kredytu rewalwingowego związanego z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą w maksymalnej kwocie 1.200.000 zł na okres od 9 maja 2010r. do 8 kwietnia 2011r.

Jednocześnie w dniu 8 kwietnia 2010r. kredytobiorca (...) Sp. z o.o. w Ł. wystawił weksel własny in blanco i złożył go do dyspozycji Banku, oświadczając w deklaracji wekslowej, że posiadacz tego weksla, tj. Bank (...) S.A. Oddział w K. w przypadku nieuregulowania przez niego w terminie należności wynikających z umowy o kredyt rewalwingowy nr (...) z dnia 12 marca 2009r., z późniejszymi zmianami, ostatnia wprowadzona aneksem nr (...) w dniu 8 kwietnia 2010r. w wysokości 1.200.000 zł, będzie uprawniony do wypełnienia weksla na kwotę tych należności, powiększonej o odsetki, prowizję i koszty Banku. W tejże deklaracji kredytobiorca oświadczył również, iż: Bank może także wypełnić weksel we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo zaspokojenia swoich należności przed nadejściem terminu ich płatności, na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia; wypełniony weksel posiadacz weksla będzie uprawniony przedstawić do zapłaty wystawcy weksla własnego, a w przypadku niezapłacenia sumy wekslowej w tym terminie wystąpić o wydanie nakazu zapłaty; Bank ma prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania, zawiadamiając kredytobiorcę i poręczycieli na 7 dni przed terminem płatności listem poleconym; miejscem płatności weksla będzie siedziba Banku (...) S.A. Oddział w K.; weksel może być opatrzony klauzulą „bez protestu”. Nadto kredytobiorca i poręczyciele zobowiązali się do każdorazowego informowania Banku o zmianie adresu i upoważnili Bank do komisyjnego zniszczenia weksla w przypadku jego nieodebrania w terminie 30 dni od daty całkowitej spłaty należności wynikających z wyżej wymienionej umowy. Na powyższą treść opisanej deklaracji wekslowej wyrazili zgodę K. P., A. K., J. M., D. W., M. Z. i W. S., którzy poręczyli solidarnie za wystawcę weksla.

Od lipca 2010r. do stycznia 2011r. prezesem zarządu (...) Sp. z o.o. w Ł. był C. Ł.. W tym czasie wiceprezesem zarządu był M. Z., który tę funkcję pełnił od 2009r. W styczniu 2011r. prezesem zarządu ponownie został K. P..

Na jesieni 2010r. pojawiły się problemy z terminową spłatą zaciągniętego przez (...) Sp. z o.o. w Ł. kredytu, gdyż spółka nie miała środków pieniężnych na jego spłatę, m.in. z tego względu, że niektórzy z jej udziałowców (w tym K. P.) byli jej dłużnikami. W celu spłaty raty kredytu powód pod koniec 2010r. udzielił tejże spółce dwóch pożyczek: jako osoba prowadząca gospodarstwo rolne pożyczki w kwocie 40.000 zł oraz jako prezes zarządu i główny udziałowiec spółki (...) pożyczki w kwocie 100.000 zł. Do dnia zamknięcia rozprawy pożyczki te nie zostały zwrócone. Na spłatę przedmiotowego kredytu została też przeznaczona dotacja udzielona (...) przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w kwocie około 260.000 zł.

W tym okresie (...) był zadłużony również wobec spółki (...) na kwotę około 2.000.000 zł (poręczycielem tego długu był (...)) oraz wobec innych dostawców pasz, prosiat i podmiotów świadczących usługi weterynaryjne. W styczniu 2011r. (...) dokonał przelewu przysługujących mu wierzytelności na rzecz spółki (...) w zamian za częściową spłatę długu obciążającego (...) wobec spółki (...).

Pismem z dnia 17 grudnia 2010r. Bank (...) Oddział w K. zaprosił powoda na spotkanie w dniu 28 grudnia 2010r. w siedzibie Oddziału Banku w sprawie przedmiotowego kredytu, za którego spłatę powód udzielił poręczenia wekslowego. W piśmie tym zaznaczono, że sytuacja ekonomiczno- (...) spółki (...) uległa znacznemu pogorszeniu, co w ocenie Banku poważnie zagraża spłacie długu, czego dowodem są problemy z terminową spłatą raty listopadowej. Bank przypomniał, że powód jako poręczyciel kredytu jest solidarnie odpowiedzialny za spłatę zobowiązania na równi z kredytobiorcą i innymi poręczycielami, a nieterminowa obsługa poręczzonego kredytu ma negatywny wpływ na wiarygodność powoda w międzybankowych bazach. Stwierdził, że aktualne zadłużenie z tytułu kapitału kredytu wynosi 480.000 zł, co oznacza, że do spłaty pozostały 4 miesięczne raty po 120.000 zł, toteż najlepszym dla kredytobiorcy i poręczycieli rozwiązaniem jest niewątpliwie terminowa spłata zadłużenia, gdyż biorąc pod uwagę sytuację ekonomiczno- (...) Bank nie widzi możliwości prolongaty zadłużenia w trybie przewidzianym dla klientów z niskiej bądź średniej grupy ryzyka bankowego, a jakakolwiek zmiana warunków umowy kredytowej wiązać się będzie z przekwalifikowaniem kredytu do należności zagrożonych i skierowaniem sprawy do zespołu zajmującego się restrukturyzacją i windykacją. Powód powyższe pismo otrzymał w dniu 20 grudnia 2010r. Analogiczne pisma dostali także pozwani K. P., J. M., D. W., M. Z. i A. K..

W dniu 13 stycznia 2011r. Bank (...) S.A. wystosował upomnienia do kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. oraz do pozostałych pozwanych i do powoda jako poręczycieli, informując ich, że upłynął termin spłaty określony w aneksie nr (...) z dnia 8 kwietnia 2010r. do umowy kredytowej nr (...) z dnia 12 marca 2009r co do raty kredytu w wysokości 80.364,98 zł, zaległych odsetek umownych w wysokości 2.853,17 zł, odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do 12 stycznia 2011r. w wysokości 528,43 zł i kosztów upomnień w wysokości 20 zł. Bank zaznaczył, że od w/w kwoty kredytu naliczane są odsetki dla zadłużenia przeterminowanego w wysokości 20 %, tj. 44,04 zł za 1 dzień zwłoki, a od powyższego upomnienia zgodnie z Taryfą prowizji i opłat Bank pobiera opłatę w wysokości 20 zł, o którą należy powiększyć spłatę zadłużenia. Stwierdził, że zaległe raty kredytu wraz z odsetkami i kosztami upomnienia należy uregulować najpóźniej do dnia 24 stycznia 2011r. Przypomniał, że w przypadku pozostawania w zwłoce z zapłatą co najmniej dwóch rat kredytu lub odsetek zastrzega sobie prawo wypowiedzenia umowy kredytu w całości lub w części i żądania jego spłaty w terminie 30-dniowym, a po tym terminie przystępuje do postępowania egzekucyjnego w celu przymusowego ściągania należności. Podkreślił także, że w przypadku braku spłaty wymagalnego zadłużenia w ciągu miesiąca od dnia wysłania wezwania informacje o nieuregulowanych zobowiązaniach zgodnie z ustawą z dnia 14 lutego 2003r. o udostępnianiu informacji gospodarczych będą przekazywane do Krajowego Rejestru Długów Biura (...) S.A. we W., a informacja o zadłużeniu upubliczniona będzie w systemie (...) do dnia zapłaty lub do 10 lat od daty dokonania wpisu. Powód powyższe upomnienie otrzymał w dniu 27 stycznia 2011r.

Analogiczne upomnienie Bank (...) S.A. wystosował do powoda w dniu 7 marca 2011r. z tym, że poinformował, iż upłynął termin spłaty określony w aneksie nr (...) do przedmiotowej umowy kredytowej co do raty kredytu w wysokości 52.141,97 zł, zaległych odsetek umownych w wysokości 806,01 zł, odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczonych do 6 marca 2011r. w wysokości 180 zł i kosztów upomnień w wysokości 20 zł, a od w/w kwoty kredytu naliczane są odsetki dla zadłużenia przeterminowanego w wysokości 21 %, tj. 30 zł za 1 dzień zwłoki. Powód upomnienie to otrzymał w dniu 14 marca 2011r. Pozwani będący poręczycielami przedmiotowego kredytu otrzymali podobne upomnienia.

W dniu 14 marca 2011r. powód będący poręczycielem wekslowym przedmiotowego kredytu dokonał całkowitej spłaty tegoż kredytu. Kwota dokonanej przez niego spłaty wyniosła 173.672,96 zł, w tym: kapitał kredytu – 172.141,97 zł, odsetki od kredytu – 1.510,99 zł, koszty upomnienia – 20 zł. Weksel in blanco wystawiony na zabezpieczenie tegoż kredytu nie został wypełniony przez Bank. Powód dokonał spłaty przedmiotowego kredytu, gdyż ubiegał się w Banku (...) S.A. o przedłużenie kredytu obrotowego zaciągniętego przez spółkę (...) na kwotę 2.000.000 zł, obawiał się także,

że zostanie mu wypowiedziany przez tenże Bank kredyt preferencyjny udzielony mu w związku z prowadzeniem przez niego specjalistycznego gospodarstwa rolnego, gdyż z uwagi na zaległości w spłacie przedmiotowego kredytu Bank przeniósł go do grupy klientów podwyższonego ryzyka.

W dniu 30 marca 2011r. powód wystosował do pozwanych wezwania do solidarnej zapłaty ze (...) Hodowcami Świń na jego rzecz kwoty 173.672,96 zł w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania w związku z dokonaniem przez niego jako jednego z poręczycieli całkowitej spłaty w dniu 14 marca 2011r. pozostałej wymagalnej raty kredytu w w/w kwocie na podstawie umowy nr (...) z dnia 12 marca 2009r. ze zmianą dokonaną aneksem nr (...) z dnia 9 kwietnia 2010r., którego pozwani byli poręczycielami wekslowymi. Pozwani (...) Sp. z o.o., J. M., D. W. i A. K. powyższe wezwania otrzymali w dniu 31 marca 2011r., pozwany K. P. w dniu 11 kwietnia 2011r., zaś pozwany M. Z. w dniu 13 kwietnia 2011r.

Według stanu ujawnionego w Krajowym Rejestrze Sądowym (w tym na dzień 6 czerwca 2011r. oraz na dzień 12 września 2011r.) prezesem zarządu tej spółki był K. P., a zastępcami prezesa A. W. i M. Z..

Postanowieniem z dnia 27 października 2011r. sygn. akt V GU 28/11 Sąd Rejonowy w Kielcach V Wydział Gospodarczy ogłosił upadłość dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., określił, iż upadłość będzie prowadzona przez likwidację majątku masy, wyznaczył sędziego komisarza w osobie D. C., Sędziego Sądu Rejonowego w Kielcach, wyznaczył syndyka w osobie G. T. i wezwał wierzycieli upadłego, aby zgłaszali swoje wierzytelności do sędziego komisarza w terminie dwóch miesięcy od daty dokonania obwieszczeń.

W oparciu o poczynione ustalenia sąd Okręgowy uznał, że powództwo o zapłatę kwot po 28.945,49 zł od każdego z pozwanych zasługuje na uwzględnienie w znakomitej części.

Powód nie wykazał, aby wystawiony przez kredytobiorcę (...) Sp. z o.o. w Ł. weksel został wypełniony przez Bank będący kredytodawcą jednakże w deklaracji wekslowej strony obejmują swoją wolą warunki wypełnienia weksla in blanco, ale jednocześnie jej treść może zawierać wszystkie cechy niezbędne do ważnego poręczenia cywilnego, zaś przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał – art. 876 § 1 k.c. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dn. 5 sierpnia 2005r. II CK 14/05, LEX nr 604041).

Zgodnie z przepisem art. 881 k.c. poręczyciele ponoszą wobec wierzyciela taką odpowiedzialność jak współdłużnicy solidarni, bez względu na to czy poręczyli wspólnie, czy każdy z osobna. Przy współporęczeniu (z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie) sytuacja prawna współporęczycieli jest, w braku odmiennych umów, taka sama jak współdłużników solidarnych, co oznacza, że również stosunki między poręczycielami są normowane przez przepisy o solidarności. W takiej sytuacji istnieją dwa zobowiązania solidarne, dłużnika głównego z poręczycielami i między współporęczycielami. Z unormowania tego wynika, że jeżeli umowa nie stanowi inaczej, to poręczycielowi, który uiścił dług w całości lub w części przewyższającej jego obciążenie, przysługuje w stosunku do pozostałych poręczycieli prawo regresu według przepisów o solidarności (art. 376 § 1 k.c.), niezależnie od regresu w stosunku do dłużnika głównego, obejmującego całość zaspokojonej wierzytelności z mocy przepisu art. 518 § 1 k.c. z tytułu wstąpienia w miejsce zaspokojonego wierzyciela (tożsame stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyrokach z dn. 22 grudnia 1997r. III CKU 87/97, LEX nr 332242, i z dn. 26 sierpnia 1969r. II CR 429/69, OSNC 1970/5/93). Z tej racji o roszczeniach zwrotnych rozstrzygają przepisy Kodeksu cywilnego, a więc zastosowanie będzie miał przepis art. 376 k.c. Zatem poręczyciel, który spełnił świadczenie, może żądać od współporęczycieli zwrotu w częściach równych, chyba że co innego wynika z treści istniejącego między nimi stosunku prawnego. W niniejszej sprawie pozwani nie wykazali, aby łączyła ich między sobą i powodem jako współporęczycielami jakakolwiek umowa, toteż winni oni odpowiadać w częściach równych za spełnione przez powoda świadczenie (173.672,96 zł zapłacone przez powoda : 6, czyli na tyle, ilu było pierwotnie pozwanych = 28.945,49 zł).

Co prawda, ostateczny termin spłaty przedmiotowego kredytu upływał w dniu 8 kwietnia 2011r., powód zaś spłacił zadłużenie w dniu 14 marca 2011r., jednakże pozwani z tytułu wcześniejszej spłaty nie ponieśli straty, bowiem jak wynika z zaświadczenia Banku (...) S.A. Oddział w K. z dnia 14 marca 2011r. w kwocie spłaconej przez powoda mieściły się już odsetki od kredytu i koszty upomnienia, które w razie późniejszej spłaty uległyby zwiększeniu, bowiem odsetki zgodnie z umową kredytową naliczane były codziennie, a jeśli powód w dniu 14 marca 2011r. spłacił kapitał kredytu

w kwocie 172.141, 97 zł w sytuacji, gdy rata spłaty kredytu zgodnie z § 7 umowy wynosiła 120.000 zł, to oznacza to, że w dniu dokonania przez powoda spłaty były już opóźnienia w płatności co najmniej jednej raty.

Niezasadne jest natomiast stanowisko powoda w tej części, w jakiej domaga się zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 15 marca 2011r., bowiem w wezwaniach do zapłaty kierowanych do pozwanych domagał się solidarnej zapłaty na jego rzecz w terminie 3 dni od doręczenia tychże wezwań. Pozwani otrzymywali powyższe wezwania w różnych terminach, ale najwcześniej w dniu 31 marca 2011r., zatem odsetki najwcześniej należą się od dnia 4 kwietnia 2011r. – dotyczy to pozwanych J. M., D. W. i A. K., zaś od dnia 15 kwietnia 2011r. co do pozwanego K. P. i wreszcie od dnia 17 kwietnia 2011r. co do pozwanego M. Z..

Apelacje od tego wyroku wnieśli trzej pozwani.

W identycznych co do treści apelacjach pozwani D. W. i M. Z. zarzucili naruszenie przepisów prawa materialnego, polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 876 § 1 k.c. i art. 878 k.c.

Pozwani ci wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu.

Pozwany K. P. w swej apelacji także zarzucił naruszenie art. 876 § 1 k.c. i art. 878 § 1 k.c. poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie doszło do zawarcia umowy poręczenia za cudzy dług względnie umowy poręczenia za przyszły dług a nadto zarzucił naruszenia art. 30 i 32 ustawy Prawo wekslowe poprzez ich niezastosowanie oraz naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż deklaracja wekslowa i oświadczenie spisane na jej odwrocie spełniają wymogi prawem przewidziane dla zawarcia opisanej w kodeksie cywilnym umowy poręczenia.

Pozwany ten wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu.

Powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanych M. Z. i A. K. oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Odpowiedź na apelację pozwanego D. W. została zwrócona zarządzeniem z 2 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacje pozwanych są niezasadne z uwagi na nietrafność podniesionych w nich zarzutów.

Dwaj pozwani nie kwestionowali ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy natomiast pozwany K. P. podniósł zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Z uwagi na to, w pierwszej kolejności odnieść się należy do tego ostatniego zarzutu bowiem tylko prawidłowo ustalony stan faktyczny daje możliwość rozważenia prawidłowości zastosowania prawa materialnego.

I tu stwierdzić trzeba, że ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny został przyjęty za własny przez Sąd Apelacyjny gdyż wyprowadzony został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom z art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie przeprowadzone w toku postępowania dowody, wyprowadził z nich wnioski logicznie poprawne oraz odpowiadające aktualnym poglądom na sadowe stosowanie prawa. Zdecydowana część ustaleń wynika z dowodów z dokumentów, których autentyczność i [pochodzenie nie była kwestionowana przez strony w tym chodzi tu o treść deklaracji do weksla in blanco (poręczonego) złożonego do dyspozycji Banku (...) S.A. Oddział w K. przez kredytobiorcę – (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł..

Podniesiony przez pozwanego K. P. zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, iż deklaracja wekslowa i oświadczenie spisane na jej odwrocie spełniają wymogi prawem przewidziane dla zawarcia opisanej w kodeksie

cywilnym umowy poręczenia jest w istocie zarzutem dotyczącym nie sfery faktów a oceny prawnej. Pozwany nie wskazał bowiem na nieprawidłowości Sądu dotyczące uchybienia zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, a to jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Natomiast odmienne wnioski wyprowadzane przez stronę z danych faktów nie mogą być traktowane jako skuteczne podniesienie zarzutu przekroczenia przez sąd granicy swobodnej oceny dowodów.

Przechodząc do zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego, a to art. 876 § 1 k.c. i art. 878 k.c. stwierdzić należy, że i one są chybione.

Poręczenie stanowi klasyczną, obok umowy gwarancyjnej czy weksla, postać zabezpieczenia typu osobistego, poprzez umocnienie pozycji prawnej wierzyciela, który może szukać zaspokojenia swojej wierzytelności także z majątku poręczyciela. Niezbędnymi elementami umowy są oświadczenia stron ujawniające w sposób dostateczny wolę poręczyciela do zobowiązania się względem wierzyciela, że wykona on określone zobowiązanie, gdyby dłużnik główny go nie wykonał. Nie oznacza to jednak konieczności posłużenia się w oświadczeniu terminem „poręczam” (Z. Radwański (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 2, s. 1060; także (w:) System prawa prywatnego, t. 8, s. 405).

Oświadczenie woli poręczyciela dla swej ważności wymaga formy pisemnej (forma ad solemnitatem). Natomiast oświadczenie woli drugiej strony nie wymaga dla swej ważności żadnej formy szczególnej, może być zatem wyrażone w sposób dorozumiany na przykład przez przyjęcie dokumentu zawierającego oświadczenie woli poręczyciela. W odniesieniu do tej umowy nie obowiązuje jakaś szczególna regulacja dotycząca sposobu osiągnięcia porozumienia, o którym mowa. W pełni do tego stosunku mają zastosowanie ogólne reguły zawarcia umowy (art. 666 – 72 k.c.).

W sprawie nie zostało wykazane, i nie stanowi to w związku z tym podstawy rozstrzygnięcia, by Bank udzielający kredytu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wypełnił weksel in blanco, który został poręczony między innymi przez pozwanych w związku z czym zachodziła potrzeba rozważenia czy deklaracja wekslowa może być potraktowana w takim wypadku jako poręczenie cywilne.

Judykatura w zasadzie jednolicie dopuszcza taką możliwość (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 1988 r., OSNC 1990, nr 12, poz. 154). W wyroku z dnia 22 października 1975 r., IV PR 162/75 (OSNC 1976/6/147) Sąd Najwyższy wyjaśnił – jeżeli tzw. „deklaracja wekslowa”, upoważniająca uprawnionego posiadacza weksla in blanco do wypełnienia go w uzgodniony sposób, czyni – w zakresie zabezpieczenia spłaty długu wystawcy tego weksla przez inne osoby składające deklarację – zadość przesłankom poręczenia cywilnego za dług przyszły, uzasadniona jest odpowiedzialność tych osób z umowy poręczenia (art. 876 § 1 k.c.).

Wprawdzie w deklaracji wekslowej strony obejmują swą wolą warunki wypełnienia weksla in blanco, ale jednocześnie jej treść może zawierać wszelkie cechy niezbędne do ważnego poręczenia cywilnego. Jak już powiedziano przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał (art. 876 § 1 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2005 r., II CK 14/05, Lex nr 604041). Takie oświadczenie, jak wynika z ustaleń opartych na dokumencie jakim jest deklaracja do weksla in blanco (poręczonego) zostało podpisane przez pozwanych. W deklaracji tej określone zostało o poręczenie jakiej wierzytelności chodzi tj. należności wynikających z umowy o kredyt rewolwingowy nr (...) z dnia 12 marca 2010 r. z późniejszymi zmianami, ostatnią wprowadzoną aneksem nr (...) w dniu 8 kwietnia 2010 r. w wysokości 1.200.000 zł, przy czym Bank uprawniony został do wypełnienia weksla na kwotę tych należności, powiększonych o odsetki, prowizję i koszty Banku. W deklaracji zawarto też uprawnienie Banku do wypełnienia weksla we wszystkich tych przypadkach, w których służy mu prawo zaspokojenia swoich należności przed nadejściem terminu ich płatności, na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia. Pozwani poręczyli solidarnie za wystawcę weksla i oświadczyli, że wyrażają zgodę na treść powyższej deklaracji (deklaracja k. 9).

To oświadczenie pozwanych skoro zostało złożone na piśmie spełnia wymagania wynikające z art. 876 § 2 k.c.. W myśl art. 878 § 1 k.c. można poręczyć dług przyszły w wysokości z góry oznaczonej. Wymaganie to także zostało spełnione, poprzez określenie kwoty kredytu oraz należności w postaci odsetek, prowizji kosztów Banku. Z samego też

oświadczenia wynika wprost, że pozwani odpowiadają jako współdłużnicy solidarni co jest zgodne z unormowaniem zawartym w art. 881 k.c.

Dla poparcia stanowiska, że nie doszło do naruszenia art. 878 k.c. warto powołać poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w kilku orzeczeniach. I tak w wyroku z dnia 11 grudnia 2009 r., V CSK 215/09 (Lex nr 688050) wyjaśnił, iż z art. 878 § 1 k.c. wynika, że można poręczyć w sposób określony w art. 876 k.c. za dług przyszły. Dług przyszły to taki, który jeszcze nie istnieje w chwili dokonania poręczenia. Gdy chodzi o zobowiązanie (dług) wynikający z umowy kredytowej to należy odróżnić dług przyszły od długu już istniejącego lecz jeszcze niewymagalnego. Gdy zostaje zawarta umowa kredytowa i w umowie tej określone zostaje do jakiego zachowania wobec banku zobowiązuje się kredytobiorca to można uznać, że jego dług powstał a stanie się on wymagalny w razie spełnienia się przesłanek określonych w umowie, w szczególności przekazania kredytu kredytobiorcy i nadejścia terminu jego spłaty, tzn. wtedy gdy bank będzie mógł skutecznie żądać spłaty kredytu. Treść art. 878 § 1 k.c. nie daje podstaw do tego, aby ważność poręczenia za dług przyszły uzależniać od określenia tego długu w postaci wskazanej w poręczeniu kwoty. Przepis ten wymaga tylko, aby dług przyszły za który się poręcza był określony. Dług będzie można zaś za taki uznać, gdy wykładnia oświadczenia woli poręczyciela, dokonana z uwzględnieniem zasad przewidzianych w art. 65 k.c. pozwala na jednoznaczne wskazanie jaki jest zakres długu, a tym samym zakres zobowiązania poręczyciela. Nie zawsze musi to być jednoznaczne ze wskazaniem wysokości świadczenia pieniężnego, gdyż w momencie poręczenia nie da się go precyzyjnie określić. Z kolei w wyroku z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 127/07 (Lex nr 485872) Sąd Najwyższy wskazał, że w art. 878 § 1 k.c. mowa jest o poręczeniu „za dług”. Termin „zobowiązanie” ma znaczenie bardziej ogólne niż „dług”, gdyż określa on cały stosunek prawny pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem, na który składa się zarówno wierzytelność (tj. uprawnienie wierzyciela wobec dłużnika do żądania spełnienia świadczenia) jak i będący jego korelatem dług (tj. obowiązek spełnienia przez dłużnika świadczenia na rzecz wierzyciela). Należy jednak zaznaczyć, że tam gdzie kodeks cywilny wspomina o „niewykonaniu zobowiązania”, chodzi o zachowanie dłużnika, które jest sprzeczne z treścią jego obowiązku, polegającego na spełnieniu świadczenia. Pełniej obrazuje zatem treść zobowiązania z umowy poręczenia stwierdzenie, że dłużnik „poręcza za dług”. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż jest możliwe ważne określenie maksymalnej kwoty zobowiązania poprzez odesłanie do innej umowy, z której wynika dług objęty poręceniem. Wreszcie w wyroku z dnia 21 października 2004 r., V CK 124/04 (Pr. Bankowe 2005/5/10) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, zgodnie z którym poręczenie za dług z umowy pożyczki w zakresie pożyczki kapitału i odsetek umownych nie podlega ograniczeniu z art. 878 § 1 k.c.

Reasumując stwierdzić należy, że deklaracja wekslowa podpisana przez pozwanych zawiera wymagane elementy poręczenia z art. 876 k.c. zaś sposób określenia długu za jaki odpowiadają pozwani nie narusza art. 878 § 1 k.c.

Z uwagi na przyjętą podstawę odpowiedzialności pozwanych tj. z umowy poręczenia, a nie z Prawa wekslowego za całkowicie niezasadne uznać należy zarzuty dotyczące naruszenia art. 30 i 32 ustawy Prawo wekslowe. Wszelkie rozważania zawarte w apelacji, a dotyczące wykładni i stosowania tych przepisów nie mają znaczenia z uwagi na brak ustaleń co do wypełnienia weksla i powstania odpowiedzialności pozwanych jako poręczycieli wekslowych.

Mając powyższe na uwadze orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach zgodnie z art. 98 k.p.c., przy czym z uwagi na zwrot odpowiedzi na apelację pozwanego D. W. w terminie wynikającym z art. 109 § 1 k.p.c. powód nie złożył wniosku o zasądzenie od tego pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.